

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 032878.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

NARODNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 20 DE MAYO (MAJA) 1938.

Núm. (Štev.) 71

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Prva jugoslovanska radio-ura v Argentini

Prvikrat v zgodovini našega izseljenštva v argentinski republiki, so preteklo nedeljo bile otvorene redne transmisije naše glasbe in našega petja na buenosaireski postaji LR2, Radio Argentina — Nameni te naše nove kulturne ustanove — Govor posla nika g. dr. Izidorja Cankarja — Ganljiva pisma in navdušeni komentari naših izseljencev

PREPOROD

Nismo navajeni delati poklonov, vendar pa, naj bo človek še tako ozkosrčen v tem pogledu, rad bo pošteno priznal, da so se za naše izseljenštvo v Argentini prilike temeljito spremenile, odkar je prišel na odgovorno mesto predstavnika naše države v Buenos Aires kr. poslanik g. dr. Izidor Cankar, mož, ki je pokazal, da popolnoma razume misijo, radi katere ga je vlada poslala v eno izmed zaradi svojega slabega glasu najbolj razvpih jugoslovanskih kolonij v svetu, in ki je svojim nalogam tudi popolnoma kos. V poldrugem letu je ta naša "najslabša" kolonija naredila čudeže: napredovala je bolj in dosegla več nego v vsej prejšnji dolgi dobi od našega narodnega zedinjenja dalje, do 1937. leta. Mnoge stvari, ki so se prej zdele nedosegljive, so se v poldrugem letu našega izseljenškega preporoda uresničile. In s prav posebnim impulzom se je delo za napredek naše kolonije začelo v prvih mesecih tekočega leta, ko je kolonija dobila svoj program, svoj delovni načrt.

Radi priznamo, da smo bili polni dvomov, ko je g. poslanik na večerji, ki so mu jo priredila jugoslovanska društva iz Buenos Airesa in okolice, po njegovem povratku iz domovine, razvil delovni program naše kolonije za leto 1938: vsaj še dve šoli, pošten srbsko-hrvaški list in pa jugoslovanska radio-ura. To so bili cilji, ki jih je dr. Cankar določil našemu izseljenštvu.

Kako bi ne bili tedaj skeptični, ko smo kot dobri poznavalci tudi zakulisne zgodovine našega izseljenštva v Argentini dobro vedeli, ča so se že nešteto krat prej brezplodno kovali na zaupnih sestankih in večerjah načrti za ustanovitev srbsko-hrvaškega lista, ki bi res služil koloniji, bil njej v čast in korist ter bi ne živel od denarja sovražnikov našega naroda ali od podlih intrig, nizkih osebnih mrdoženj in barabskih izsiljevanj? Kako bi ne bili skeptični, ko nam je bilo znano, da je že več načrtov za jugoslovansko radio-uro splavalo po vodi, ter so "izkušeni in ugledni" izseljenci razlagali na podlagi takih izkustev, da je stvar neizvedljiva?

Dejstva nam sedaj dokazujejo, da dvomi niso bili upravičeni. Skoro ves delovni program, ki ga je g. poslanik dr. Cankar začrtal v februarju t. l., je že sedaj izvršen: osnovni se je informativen in vzgojen srbsko-hrvaški list, ki kaže resna stremeljenja, ustanovilo se je društvo, ki bo skrbelo za širjenje naše kulture potom radia in ki je že začelo s transmisijami, in v nedeljo se je odprla v Rosariu nova jugoslovanska šola!

Vse to se je izvršilo v pičlih dveh mesecih in pol!

Kako se je zgodil ta čudež? Na zelo preprost način. Naše izseljenštvo v Argentini je pokazalo, da ni tako slabo in za nič, kakor so mnogi razlagali, marveč, da je pripravljeno podpirati resne, koristne in nesebične pobude, če jih sproži mož, v katerega ima zaupanje. Naš sedanji državni zastopnik si je znal to zaupanje pridobiti. Eden izmed dokazov, in sicer računski dokaz, da je res tako, je dejstvo, da je par tisočakov, ki so bili jugoslovanski radio-ur

To že niso več samo načrti in sanje, marveč je to resničnost, ki smo jo imeli priliko poslušati preteklo nedeljo: SVOJO RADIO-URO SMO DOBILI! Po valovih oddajne postaje LR2, Radio Argentina, se je 15. maja 1938 začela širiti naša pesem, naša glasba in naša beseda za izseljence v Argentini, v režiji društva "Jugoslovanska radio-ura (Hora Yugoslava)", ki se je pred kratkim ustanovilo v Buenos Airesu.

SOLZE RADOSTI

Lepših besed za uvod k poročilu o

Naš poslanik g. dr. Izidor Cankar govori izseljencem

nedeljski prvi transmisiji bi težko našli, nego so one, ki jih je v pismu ustanoviteljem radio-ure zapisal star jugoslovanski zseljenec iz pokrajine Santa Fe:

Nestrpno sem čakal na uro, piše ta naš stari izseljenec, ko je imel nevidni val prinesiti prvokrat našo pesem in našo besedo. Po 38 letih mojega bivanja v Argentini ste me v duhu prenesli na mojo rodno grudo in po mojem starškem licu so se vili solze radosti. V pričakovanju prvega vala smo bili tako nestrpni, kakor da se ima dogoditi nekaj izrednega. In iznenada je v sobi začela odmevati naša koračnica in naša beseda. Jaz in žena sva bila tako ginjena, da ne vem, če sem kdaj prej v življenju doživel kaj takega. To je bilo nekaj velikega, vzvišenega, najlepšega, kar more rodoljubno srce doživeti. Tako napeto smo poslušali vso uro, da ni nihče izmed nas spregovoril niti besedice, pač pa so govorile solze radosti.

Kakor ta naš izseljenec, tako so bili gotovo ginjeni tudi tisoči in tisoči drugih, ko se je med sviranjem sokolske koračnice, ki si jo je naša radio ura izbrala za svojo karakteristiko, oglasil speaker z besedami: "Dragi poslušalci! S koračnico, ki jo

trebni za začetek, naše izseljenštvo samo v Buenos Airesu zbralo v par dneh, čeprav so se istočasno zbirali drugi tisočaki za jugoslovansko dvorano na Dock Sudu in čeprav so mnogi obremenjeni tudi z dajatvami za šolsko udruženje in za druge naše organizacije.

Naše izseljenštvo, dolga leta polno nezaupanja in apatije, se je prerodilo in začelo sigurno stopati naprej, da se uvrsti med napredne kolonije v Argentini.

slisite, začnemo — prvi krat v tej deželi — s prenašanjem jugoslovanske radio-ure preko postaje LR2, Radio Argentina, v Buenos Airesu. Od danes naprej bomo prenašali preko te oddajne postaje naš radio-program vsako nedeljo od 18. do 19. ure".

Sledila je argentinska himna, peta po argentinskem tenorju Mirassou-u s spremljevanjem orkestra gledališča Colón v Buenos Airesu, nato pa naša himna. Za odsviranje teh himen je notranji minister g. Taboada izdal poseben ministerjski dekret, s katerim je dovolil, da se prenašata argentinska in jugoslovanska himna, vpoštevajoč, da se gre za slovesno otvoritev radio-ure, ki ima kulturne name in pa dejstvo, da bo otvoritvi prisostvoval tudi diplomatski zastopnik jugoslovanske vlade. Brez takega dovoljenja je sviranje državnih himen dovoljeno samo ob državnih praznikih.

NAMENI RADIO-URE

Po tem svečanem uvodu, je društvo "Jugoslovanska radio-ura" takole obrazložila svoje cilje in namene v govoru svojega predsednika, g. Jovana Ostoića-Toškovića, in sicer, v skladu s predpisi, v kasteljanskem jeziku:

Queridos connacionales, amigos argentinos, estimados radio-escuchas:

Por LR2, Radio Argentina, estamos propalando, por primera vez en este País hospitalario, la hora yugoeslava. Al iniciar estas audiciones — las únicas audiciones eslavas en esta República — cumplimos con el muy grato deber de enviar nuestros más sinceros saludos a todos nuestros connacionales y a los amigos de la colectividad yugoeslava en este Gran País en el cual, desde hace muchísimos años, se están radicando nuestros inmigrantes, encontrando en él su segunda Patria, por cuyo siempre mayor y feliz engrandecimiento modestamente contribuyen con sus esfuerzos de laboriosos agricultores, buenos operarios, activos industriales, honestos comerciantes y distinguidos profesionales.

Creemos sinceramente, que el día de hoy es un día muy lieto para nuestra colectividad, porque al fin se han cumplido sus deseos de poder escuchar, por intermedio de una broadcasting argentina, nuestras canciones, nuestra música y nuestra palabra. Si hoy hemos conseguido lo que muchas otras colectividades en esta tierra hospitalaria tenían ya desde muchísimos años, debemos agradecerlo, en primer término, a la iniciativa de Su Excelencia el Señor Enviado Extraordinario y Ministro Plenipotenciario del Reino de Yugoslavia, el doctor Isidoro Cankar, nuestro representante diplomático, a su palabra alentadora y a su buen ejemplo.

La Sociedad "Hora Yugoslava", en cuyo nombre tengo el honor de hablar, se ha propuesto propalar estas audiciones todos los domingos a esta misma hora, persiguiendo fines culturales que — así lo esperamos — encontrarán el aplauso de los estimados radio-escuchas que sintonizan esta onda. Pripalando nuestras canciones y nuestra música, nos proponemos brindar a nuestros connacionales un pedacito de su primera Patria lejana, pero al mismo tiempo deseamos fomentar el afianzamiento de las relaciones de amistad entre el Gran Pueblo Argentino y la nación yugoeslava, haciéndonos conocer mejor a través de nuestra cultura y, en modo especial, a través de nuestras canciones en las cuales nuestro pueblo acostumbra, desde los siglos más remotos, expresar sus sentimientos: llorar sus penas, gritar sus dolores y cantar sus alegrías. Y con el mismo propósito procuraremos también difundir breves conocimientos históricos, culturales y de todo otro orden sobre nuestro país.

Para no divagar: Esperamos que toda nuestra colectividad saludará con satisfacción el comienzo de nuestras transmisiones y esperamos también que nos ayudará y alentará para que podamos proseguir y realizar nuestro deseo, depoder, más adelante, propalar la hora yugoeslava por lo menos unas cuantas veces por semana. Agradeceremos nos comuniquen sus impresiones, dirigiendo las cartas a "Hora Yugoslava", Radio Argentina, Bolívar 1356, Buenos Aires.

Y muchas gracias.

Skupina članov kolonije z od borom Jugoslovanske radio-ure

Po tem uvodnem govoru smo slišali "Istrsko koračnico", nakar je speaker naznanil

GOVOR G. POSLANIKA

Con motivo de la iniciación de las transmisiones de la hora yugoeslava, je začel g. dr. Izidor Cankar, en la Argentina, me siento feliz poder pronunciar unas breves palabras en nombre de la Misión Diplomática, cuyo jefe tengo el honor de ser. Los yugoeslavos, siguiendo el ejemplo de otras colectividades en esta República maravillosa, están dando comienzo, hoy, a las audiciones yugoeslavas, movidos por el deseo de propagar nuestra cultura y de fomentar la colaboración de todo orden y la amistad entre el Reino de Yugoslavia y esta Gran República Argentina, en la que tantos nuestros connacionales viven trabajando, honradamente y educando a sus hijos para hacer de ellos buenos ciudadanos de esta Nación amiga, a la cual me es grato renovar, en esta oportunidad, mis más sinceros saludos.

Ko je pred nedavnim začela akcijska, da se v Argentini osnuje jugoslovanska radio-ura, katera želja se je že dolgo čutila med nami, je naša kolonija sprejela idejo z navdušenjem in v kratkem času jo je izvršila s požrtvovalnostjo, ki je v čast posebno pa želimo mi vsi, da se z

Jugoslaviji in je lahko v ponos tudi koloniji sami.

Skoraj vsa jugoslovanska društva v Buenos Airesu so pokazala, da popolnoma razumejo važnost jugoslovanskega radija, in so brez obotavljanja stavila tehničnemu odboru svoje sile na razpolago, da mu pomorejo izvršiti umetniški del programa, za kar jim ne moremo biti dovolj hvaležni, zakaj umetniške sposobnosti nekaterih naših pevskih skupin so tako velike, da ne bodo samo nudile mnogo užitka jugoslovanskim poslušalcem radija, ampak bodo tudi častno kazale višino naše umetniške kulture pred ostalimi nacionalnimi občestvi v Argentini.

In tako se naša davna želja izpolnjuje. Danes se bo prvokrat prenašala na nevidnih valovih naša beseda, naša pesem iz glavnega mesta republike po ogromnem argentinskem in južnoameriškem ozemlju in prenašala se bo v bodoče vsako nedeljo. Do stotisoč naših izseljencev, ki žive ponekod v večjih kolonijah, mnogokje pa tudi popolnoma osamljeni, daleč proč od svojega rodu in svoje rodnice grude, bodo sprejemali našo besedo in našo pesem vsako nedeljo; s pesmijo in z besedo naj pride do

njih tudi prepričanje, da niso osamljeni na tem velikem kontinentu, marveč da so člani jugoslovanske skupnosti, čvrsto medsebojno povezani, in to ne samo po isti zemlji, ki jih je rodila, po istem jeziku, ki ga govore, po isti krvi, ki se pretaka po njihovih žilah, po isti zgodovinski usodi, marveč sedaj tudi z živimi, skoraj osebnimi odnosi, ki nam jih je omogočilo to sredstvo sodobne tehnike.

Življenje vseh izseljencev je mnogokrat trpko in njihova borba, da ustvarijo sebi in svojem lepšo bodočnost, je zmerom težka; težka tudi tedaj, ko je uspešna. Mi vsi želimo, da bi jugoslovanski radio krepil naše izseljence v tej težki borbi s tem, da jim bo vsako nedeljo prinašal vsaj eno uro oddiha in milih spominov iz domovine. Mnogi naši izseljenci žive v prilikah, ki ne dopuščajo nobenih kulturnih organizacij in ki jih onemogočajo, da bi sodelovali v razvoju našega prosvetnega življenja; mi vsi želimo, da naj naša radio-ura stalno seznanja tudi te naše brate s stanjem jugoslovanske kulture, v naši koloniji in v naši domovini, in z njenim napredovanjem, ter da jih tako pritegne v našo skupno kulturno življenje. Prav šila s požrtvovalnostjo, ki je v čast posebno pa želimo mi vsi, da se z

energijami radia, kamorkoli one prodajo, širita bratska ljubezen in bratska sloga v našem izseljeništvu, in pa krepka volja za skupno delo v gospodarski in kulturni propleh naše kolonije in v čast naše daljne domovine.

Zelim odboru Jugoslovanske radio-ure najlepšega uspeha in zaključujem z upanjem, da bo naše izseljenišvo podprlo njegovo plemenito prizadevanje materialno in moralno ter da se bo tako ta naša mlada narodna ustanova kar najlepše razvijala. Usoda jugoslovanskega radia,

Pozivu društva, naj sporoče, kako so kaj slišali prenos, so se odzvali prav mnogi naši ljudje iz raznih krajev republike in nekatera kasteljska pisma pričajo, da je naša pesem navdušila tudi mnoge Argentine, ki obljubujejo, da bodo prihodnje nedeljo spet poslušali jugoslovansko uro.

PROGRAM RADIO-TRANSMISIJE 22. maja 1938.

- 1). Kvartet "Jadran": Zrinjsko Frankopanka.
- 2). Kolika je u Prijedoru čar-

Oktet društva "Tabor"

bratje Jugoslavlani, je v vaših rokah.

SPORED PRVE TRANSMISIJE

Kakor odgovor na apel g. govornika, naj bi naš radio širil tudi sloga v našem izseljeništvu, je kvartet "Jadran" zapel "Iz bratskog zagrlja", nakar so sledile ostale točke sporeda: Potpuri priljubljenih melodij, zbranih pod naslovom "Što svaki pjeva", izvajan po orkestru kraljeve garde v Beogradu; spet je nastopil "Jadran" s pesmijo "Bog i Slaveni", nakar smo slišali kvartet Lisinski v znani dalmatinski pesmi "Marjane". Kot spomin na domače kraje, kjer je sedaj drevje v cvetju, je Taborov oktet odpel "Ljubezen in pomlad" in še bolj mlo se je človeku storilo pri srcu, ko je potem slišal tenorja Mijata Mijatovića v prelepi pesmi "Tamo daleko". Komu ni tedaj ušel spomin tja, preko morja? V realnost nas je spet priklical "Jadran", ki nam je zapel tango, jugoslovanski tango "Marijana". Taborov oktet je nastopil še z "Vasovalcem", ker je bil zbor S.P.D. I zadržan v Villi Devoto, potem pa smo spet slišali hrvaško pesem "Na te mislim"; pel jo je tenor Josip Batistić. Za konec smo čuli še venček slovenskih narodnih po kvartetu Jelacina ter zaključno karakteristično koračnico.

- 3). Baraskapolka (plošča).
- 4). Gor čez izaro (plošča).
- 5). Adio Mare (plošča).
- 6). Kvartet "Jadran": Curičica mala.
- 7). Narodni zbor (plošča).
- 8). Kvartet "Jadran": Sijaj, sijaj sončice.
- 9). Baletna muzika iz II. dejanja operete Ive Tijardovića. Male Florami (plošča).
- 10). Šadila moma lojza (plošča).
- 11). Duet: g. Svičarević in g. Milostić: Dalmatinski šajkaš.
- 12). Kraljevo Kolo (plošča).
- 13). Ko ptičica na tuje gre (plošča).
- 14). Kukavica (plošča).
- 15). Angelina bela grkinja (plošča).

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

ROJAKI
NE POMISLJATE DOLGO
Vporabite priliko

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Povračnik, obleka

SAMO ZA \$ 75.—

Hlače fantazija \$ 8.—

STANISLAV MAURIĆ

DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

DELAVSKA STANOVANJA

Komisija za cenene hiše bo v kratkem licitirala gradbo delavske stanovanjske hiše, v kateri bi delavci imeli ceneno stanovanje. Ta hiša bo stala v parku Patricios, naproti ulicami 24 de Noviembre in Rondeau. Imela bo tri nadstropja, pritličje in v njej bo 76 stanovanj po 2, 3 in 4 sobe. Stanovanja bodo moderna, ker vsako bo razpolagalo tudi s toplo vodo, kopalnico, štedilnikom na plin ali na elektriko, ter vse druge ugodnosti. V hiši bodo tudi 4 pralnice na azoteji, posebna terasa bo pa odmerjena za sušenje perila. Imela bo ta hiša tudi podzemeljske prostore, v katerih bodo nameščeni kotli za kurjavo.

Stanovanja bodo po 30 do 45 pesov mesečno. Površina zemljišča, na katerem bo hiša stala, znaša 5.600 m². Dvorišče pa bo obsegalo 250 kvadratnih metrov.

Ker pa je gotovo, da se bo za ta stanovanja potegovalo veliko delavcev in nižjih uradnikov, bo določil žreb, kdo stanovanje dobi.

Ta komisija ima v načrtu zgraditev še drugih takih sličnih hiš in sicer v Velez Sarsfield, ter kmetskih hiš v Chubutu, La Pampi in v Rio Negra, toda za sedaj manjka potrebn denar.

MED UČENCI U LA PLATI SE JE POJAVIL TIFUS

Med učenci šole št. 33, ki se nahaja v ulici št. 8 med 38 in 39, se je pojavilo več slučajev tifusa. Dva učence sta tej bolezni že podlegla. Šolsko vodstvo je pozvalo šolske zdravnike da intervenirajo. Ta bolezen je izbruhnila tudi v San Javier, v 9 de Julio in S. Justo, prov. Sta. Fe, kjer je tudi več učencev zbolelo in je eden umrl.

SLANA UNIČILA LETINO TOBAKA

Mrzle noči zadnjih dni v provinci Tucuman so povzročile, da je v Paklinu skoro vsa letina tobaka uničena po slani. Radi tega je stanje tobakarjev zelo kritično.

RADIKALSKE NOTRANJE VOLITVE V PROVINCI BS. AIRES

Dne 19., 26. in 29. prihodnjega meseca se bodo vršile v provinci Buenos Aires notranje radikalne volitve. Pri teh volitvah bodo izvoljeni zastopniki stranke, ki bodo vodili posle 2 leti, kakor to zahtevajo njihova pravila. Volitve se imajo vršiti svobodno in pošteno, ne kakor zadnjic v glavnem mestu republike, pri katerih so se vršile velike sleparije, ki so imele za posledico, da je veliko radikalov zapustilo stranko in stopilo v opozicijo.

SMRT OTROKA ZARADI NEPREVIDNOSTI STARŠEV

Grda navada je in to tudi skoro pri vseh naših družinah, da dajo otroke spati k sebi na posteljo. Koliko otrok je bilo že ponoči v spanju zadušeni, ko se je mati nehotno dovolila do otrokovega obraza, mu vzela sapo, da je tako postal žrtev njegove neprevidnosti. Enak slučaj se je dogodil v nedeljo v hiši št. 766 ulice Carlos Calvo. V tej hiši sta stanovala Gabino Auberia in njegova družica Rafaela Gramajo. V nedeljo zvečer, ko sta legla, sta dala kakor vedno na sredo postelje tudi 2 meseca starega otroka. Ko sta se zjutraj zbudila in pogledala otroka, je bil

ta mrtev. Otrok se je zadušil. Oba je sedaj policija aretirala.

NAŠ ROJAK SMRTNO PONE-SREČIL

Pri postavljanju cementnih cevi pri potoku Maldonado, na avenidi J. B. Justo, je padla težka železna šina na Andreja Bikana, jugoslovanskega državljan, starega 34 let. Prepeljan je bil v sanatorij na ulici Maipú 757, kjer je po enotedenskem hudem trpljenju ždihnil. Nesrečnemu rojaku je šina zlomila levo nogo, zraven tega je imel tudi težke notranje poškodbe. Zadevo ima v rokah komisarija šte. 43.

NESREČA PRI DELU

Pri sličnem delu, pri katerem je našel smrt Andrej Bikan, se je pone-srečil 30 letni David Kosovac, jugoslovanski državljan. Ko je delal pri postavljanju cevi v potoku Cildañez, med ulicama Basualdo in Tapalqué, se mu je radi opolzkih tal spodrsnilo in je padel 18 metrov globoko. Tovariši so ga z vrhovo vsega pobitega privlekli na suho. Odpeljan je bil v bolnišnico Salaberry, kjer je istega dne zvečer umrl. V sredo popoldne so ga pokopali. V Evropi zapuša ženo in otroka.

ŠTORKLJA

Karla in Marijo Kerševan je pred nekaj dnevi obiskala štokljka ter jima je podarila srčkano punčko. Čestitamo!

ŠE ENA ŠTORKLJA

Pretekli ponedeljek je obiskala štokljka Valentina in Emiljo Gonzales ter jima je podarila ljubko hčerko, ki so ji dali ime Marija Kristina. Čestitamo!

SMRTNA KOŠA

Preteklo sredo je nenadoma umrl Vuga Valentin, doma iz Solkana pri Gorici, star 40 let. Zapuša vžaloščno vdovo ter dva mladoletna sinova. Bodi mu lahka tuja zemlja. Preostalim pa naše sožalje!

OPERACIJA

Težki operaciji se je te dni podvrgla ter jo tudi srečno prestala Zora Humar por. Spacapan. Nahaja se v bolnišnici Rivadavia.

Zelimo ji skorajšno okrevanje!

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Ludvik in Albin Nemec sta dobila žalostno vest iz domovine, da jima je dne 17 aprila umrla v Mirnu pri Gorici ljubljena mamica Franciška Nemec, stara 66 let.

Pokojna zapuša tu v Argentini dva sina Ludvika in Albina ter sinova Antonijo. V domovini pa zapuša sinova Jožeta in Vančeta ter hčer Slavico in nevesto Lojzko.

Naj bo nepozabni mamici lahka domača zemlja. Preostalim pa naše iskreno sožalje!

NABRANI PRISPEVKI ZA POK. MIRKA RUDEŽA

Po \$ 5.— so darovali: Jan Kacin, Rado Ličen, Leopold Škrbee, arhitekt Viktor Sulčić in Kristina Makovec. Po \$ 4.—: Štoka Emil. Po \$ 3.—: Hilario Mariatti, Kjuder, J. S. in Jelka Spacapan. Po \$ 2.50: Olga. Po \$ 2.—: Roza, Milica, Paula, Nadica, Marija, Emilio Lozej, Milan Rogelja, Ivan Černe, Kovač Franc, Stanko Lisjak, Domnik Lisjak, Silvan Pečenko, Ličen Anton, Ličen Leopoldo, Maks Bizjak, Franc Tomšič, Saussa, Valerio, Fihkar Leopoldo, Jožef Vidmar. Po \$ 1.—: Keber Cvetko, Benkovič Anton, Janez Sivce, Stanko Mihelj, Košuta Ivan, Franc, Stane Rijavec, Lojk Josip, Trebše Franc, Baretto, Stepančič, Pahor, Bergine, Popovič, Vider, Badel, Defrančeski, Švagelj, Andrej Škrbee, Vieko Maričić, Petar Damjankov, Peter Capuder, Ante Vuković, Anton Colja, Roje Josip, Slavko Turk, Komel Leopold, Rafael Turk, Birs Peter, Karlo Krševan, Medvešček Mario, Justina Perie, Jazbec Pavlo, Jožef Birs, Pablo, in \$ 0.50 Janko Koron. Skupaj \$ 120.—.

Tem potom se vdova Adela Rudež vsem darovalcem, ki so ji velikodušno priskočili na pomoč v največji potrebi, srčno zahvaljuje.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNOSTVA

F. O., Bahia Blanca. — Dobite pismo. Pozdrav!

P. Planinc, Rosario. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

Ida B., Saavedra. — Naročnino prejeli v redu. Pozdrav!

L. K., Lanús Oeste. — List Vam bomo ponovno pošiljali. Vsekakor je glavni predpogoj za redno dobivanje točno plačana naročnina. Pozdrav!

J. Šuklje, Chaco. — Na račun naročnine prejeli v redu. List Vam bo brezdomno dopadel. Pozdrav!

A. K., Llallol FCS. — Bomo ponovno pošiljali. Če bi bili malo bolj pazljivi pri poravnavi naročnine, bi si prihranili sebi in nam neprijetnosti. Pozdrav!

J. G., Córdoba. — Dobite pismo. Pozdrav!

F. M., Montevideo. — Bomo pogledali in uredili. Pozdrav!

J. P., Bahia Blanca. — Dela je vedno toliko, da včasih pozabimo na obljubo. Več v pismu. Pozdrav!

ODBOROVA SEJA

Odbor šolskega sveta v Villa Devoto vabi vse člane na sestanek, ki se bo vršil dne 22. maja popoldne v prostorih G.P.D.S. v Villi Devoto.

Prijateljsko obvestilo!

Najboljši tečaj

ZA VAŠE DENARNE POŠILJKE
svojim družinam v domovino.

Največjo varnost

ZA VAŠE HRANILNE VLOŽKE V
NAŠI HRANILNICI

Brez konkurenčne cene

ZA NAKUP LADIJSKIH LISTKOV
za vse paroplovne družbe.

TO SO UGODNOSTI KATERE VAM NUDI EDINO
SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandes Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

CENTRALA:
Bm. MITRE 234

FILIALKA:
CORRIENTES 1900

U. T. 33-7013 — Buenos Aires

RESTAURANT - CERVECERIA

"MONFERRATO"

Prenočišče za družine in potnike. Domača hrana ob vseh urah. Izvrstna tuja in domača vina. Priporočata se vsem slovenskim rojakom

VUGA & SREBRNIČ

LEANDRO N. ALEM 1862

U. T. 41-2771. - Buenos Aires

(Štiri kvadre od postaje Retiro)

Vesti iz organizacij

Paternalni tečaji in še kaj

Ko je Državni šolski svet v zvezi z veliko kampanjo, ki so jo tukajšnji listi upravičeno začeli proti nekaterim tujim šolam, kjer se je gojencem vcepljal argentinski ustavi in argentinskemu mišljenju nasproten duh, začel z vse bolj strogim očesom nego doslej gledati na poslovanje šol in tečajev, ki niso odvisni od države, se je zgodilo, da je odredil tudi začasno zaprejo naših tečajev za materinsko na Paternalu. Vzrok je bil, kakor vsi vedo, v tem, da so tečaji imeli svoje prostore v isti hiši kakor Tabor, ki je kot prosvetno in družabno društvo prirejal tam tudi svoje družabne večere in manjše prireditve. Državni šolski svet se je postavil na stališče, da morata društvo in šola

Skupina šolarjev slovenske šole na Paternalu

je. Takšno reč so uganjali, kakor da so zadeli v loteriji. Niti tuj človek, ki bi iz dna srca sovražil naš narod, bi se ne bil mogel zaradi nedolžnega incidenta s paternalno šolo radovati bolj, nego se je tista deseterica ljudi, ki se v nekaterih "novnicah" in v veliko zabavo vseh normalnih ljudi v našem izseljenstvu — proglasajo sami sebe za "edine ugledne" in ki na levo in desno bruhaajo svoj žolč, ker ta prokleto kolonija mimo njih in proti njihovim svarilom ustanavlja šole, pošteni list in jugoslovanski radio. Ti "patrijotje" so znali med drugim povedati, da je policija vdrla v paternalno šolo, da je otroke vrgla iz šolskih klopi ter jiz razgnala, pa še marsikatero hudo reč, o ka-

Otvoritev šole v Rosariu

V nedeljo 15. t. m. se je v Rosariu otvorila nova jugoslovanska šola, oziroma tečaji za učenje našega jezika. Lepo jesensko popoldne je še bolj povzdignilo radost vseh, ki so prisostvovali temu razveseljenemu dogodku. Več sto ljudi se je bilo odzvalo vabilu pripravljalnega odbora in tudi iz najbolj oddaljenih predmestij so prihiteli mnogi.

Brž po prihodu g. konzula Branka Rubeša, je g. I. Medica otvoril sestanek, nakar je tajnik pripravljalnega odbora, g. Franc Kastelic, obrazložil program šole, priporočil staršem, naj svojo dečo vpišejo v tečaje, da se bodo poleg predmetov, ki se jih uče v državni šoli, naučili dobro tudi našega jezika, srbsko-hrvaškega oziroma slovenskega, in pozval je vse navzoče, naj pristopijo v šolsko društvo kot člani, da bodo pomagali vzdrževati to prepotrebno ustanovo. Za njim je govoril rosarij-

Ob otvoritvi naše šole v Rosariu

ski konzul g. Branko Rubeša; podčrtal je važnost šole in čestital pripravljalnemu odboru, da je imel že v začetku tako velik uspeh, saj pomeni že velika udeležba pri otvoritvi tečajev izreden dogodek, ki bo ostal trajno zabeležen v zgodovini naše kolonije v Rosariu. Rekel je, da mora vsak naš človek, če se le količkaj zaveda važnosti te ustanove, podpreti to našo novo šolo, da bo mogla lepo uspevati in se razvijati.

Poučevala bo šolska sestra Alfon-

ZA PERAMUS
IN POVRŠNIKE
dobite najboljšo postrežbo

Krojačnici
LEOPOLD UŠAJ

GARMENDIA 4947
Paternal — Buenos Aires

Rojaki! Poslužujte se samo onih bančnih zavodov, ki oglašujejo v našem listu!

Vznemirjenje med našimi izseljenci

sa, ki je obenem s s. Terezo dajala vsa potrebna pojasnila navzočnim staršem, ki so v mnogih slučajih pripeljali s seboj tudi svoje malčke.

Navdušenje navzočih se je še povečalo, ko so ob 6. zvečer začeli poslušati prvi prenos jugoslovanske radio-ure iz Buenos Airesa. Argentinsko himno so vsi stoje poslušali in prenos naše so spremljali s petjem. Pozdravni govor predsednika radio-ure je bil sprejet z odobravanjem in z največjo pozornostjo so poslušali sledili besedam g. ministra dr. Izidorja Cankarja. Pesmi Jadrana in Tabora so zelo navdušile vse prisotne.

To nedeljo popoldne bo istalo v trajnem spominu vsem, ki so se udeležili slavnostne otvoritve prve jugoslovanske šole v Rosariu.

Redno poučevanje v rosarijski šoli se je že začelo 16. t. m. Starši, ki tega še niso storili, se pozivajo, da brez odlašanja vpišejo svoje otroke v tečaje za materinsščino; otroci se lahko vpišejo v srbsko-hrvaški ali pa

Nekateri argentinski listi so prinesli vznemirljive vesti o novi finančni politiki, ki jo bo baje začela izvajati fašistična Nemčija. Ta finančna politika ima zajeti baje tudi nemške denarne zavode v inozemstvu, torej tudi v Argentini. Če so te vznemirljive vesti utemeljene, namerava berlinska vlada zaseči velik del vlog v teh inozemskih nemških bankah. Seveda nekateri razlagajo da bi se takšne odredbe mogle nanašati samo na vloge nemških državljanov in ne na vloge tujcev. Drugi pa so spet zelo previdni in menijo, da se ni mogoče preveč zanesti na obzirnost fašističnih držav, saj je na primer Italija, ko je potrebovala denar za abesinsko vojno, kratkomalo zaplenila vse tisočake in petstotake, ki so se nahajali v inozemstvu; storila je to s tem, da jim je vzele vrednost in ni pri tem nič vpraševala, v čigavem žepu so ti tisočaki in petstotaki, v žepu Italijana ali v žepu tujca.

Nekateri tukajšnji listi, ne vemo s kakšno osnovo, so v zvezi s temi vestmi trdili, da bo posebno Banco Germánico prizadet zaradi nove finančne politike Hitlerjeve vlade.

V nekem listu, v katerem prizadeva banka objavljati svoj oglas, čitamo, da se je radi teh vesti polastilo veliko vznemirjenje tudi mnogih takih naših izseljencev, ki imajo tam položene svoje trdo zaslužene prihranke. List trdi, da to vznemirjenje ni upravičeno, ker da bi eventualni ukrepi berlinske vlade zadeli samo Nemce, ki imajo velike vloge v omenjeni banki.

G.P.D.S. V VILLI DEVOTO
priredi v nedeljo dne 29. maja domačo zabavo. Začetek ob 4 uri popoldne.

V nedeljo 22. maja vabi G.P.D.S. v Villi Devoto vse člane na članski sestanek. Ker je sestanek važen, se naproša vse člane za točnost.

Odbor.

Učenci in učenke paternalne šole pri učenju

šim navdušenjem kakor prej, kvečjemu s še večjim. In tako so se spet enkrat prevarili v svojih spekulacijah nekateri neprijatelji naših materinskih tečajev, ki so skušali iz preproste incidenta kovati kapital za stega incidenta nepošteno namene. Pri takšnem poslu so se lepo našli skupaj nekateri paternalni komunisti in neka mala skupinica velikih lažipatrijotov iz srbsko-hrvaškega dela kolonije.

Prvim je dal incident mnogo o-

teri ne otroci, ne policija, ne starši in niti šolske klopi ničesar ne vedo.

Seveda nas vse to pušča popolnoma hladne; nas in šolo in vse naše izseljenstvo, ki bo tudi v bodoče šlo naprej — veselo naprej — mimo teh "uglednih patrijotov", zaradi katerih bi naša kolonija na vekomaj ostala med najbolj nazadnjaškimi v Argentini: brez resnih listov, brez tečajev za materinsščino, brez delavnih kulturnih in podporniških organizacij, brez svojega radia — skratka: brez vsega, kar daje narodnostni skupini izpričevalo, da pripada kulturnemu narodu, kakršen je, hvala Bogu, naš jugoslovanski narod, in kakršen bi nikakor ne bil, če bi imel, kar Bog ne da, mnogo takih sinov, kot so oni "edini ugledni člani kolonije", ki sami sebi vsak teden v svojih "novnicah" izdajajo kaj žalostno izpričevalo nepoštenja in nekulture, plod svoje duševne abnormalnosti, katero jim pošteno priznavamo kot olajševalno okolnost v njihovem početju.

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.
LIMA 1217, I nadstr.
U. T. 23, Buen Orden 3389
Buenos Aires

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„SLOVENSKI LIST“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

“SLOVENSKI LIST”

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobiček.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI “SLOVENSKI LIST”

Uprava

Klinika Profesorja Dr. Carballo

Notranje bolezni, zunanje in krvne

MOŠKI IN ŽENSKÉ

žarki X - Zdravniška elektrika - Analize

Bolniki so pregledani osebno po Dr. Carballo

Sprejema od 16—20. Ob nedeljah od 10 do 12.

Pregled \$ 3.—

LAVALLE 715

BUENOS AIRES

Slovenci doma in po svetu

Franja Tavčarjeva

Naši čitatelji so že izvedeli, da je 7. aprila preminula v Ljubljani ga. Franja Tavčarjeva, častna dvorna dama in vdova po slovenskem politiku, državnem in deželnem poslanen, ljubljanskem županu in slovenskem pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Ga. Franja Tavčarjeva je bila dolga desetletja za del slovenskega ženstva vodilna osebnost.

Pokojnica se je rodila dne 8. februarja 1868 v Ljubljani. Njen oče je bil nadtelegrafist Gustav Košenin. V zalo dekle se je tedaj zagledal ljubljanski odvetnik dr. Ivan Tavčar, ki jo je zasnubil. Franja Košeninjeva je bila že v nežni mladosti sirota ter so zanjo skrbeli strici in tete. Mlada Franja je uživala pri ljubljanskih uršulinkah dobro versko, pa tudi narodno zavedno vzgojo, zato ni čudno, da je vzljubila svojega zaročenca, mladega pisatelja dr. Ivana Tavčarja. Poročila sta se, ko je bilo Tavčarju 35 let, njej pa 19 let, namreč leta 1887.

Zakon med dr. Tavčarjem in pokojno Franjo je bil srečen. Mlada gospa je dr. Tavčarju pogosto vplivala v sree ambicijo in voljo do dela in za marsikatero svojih uspehov je moral bititi dr. Tavčar hvalen svoj ženi. Podarila mu je pet otrok, od katerih je dr. Ivan odvetnik, Anton bančni ravatelj, dr. Igor zdravnik in inž. Fran stavbenik, hčerka Pipa pa je poročena z zagrebškim industrijem Arkom.

Ga. Tavčarjeva je vedno stala svojemu možu ob strani v njegovi politični in pisateljski karieri. Sama je prevzela vodstvo ali sodelovanje v neštetihih društvih. Ustanovila je Splošno žensko društvo, katerega predsednica je ostala do smrti, ustanovila je žensko telovadno društvo, sodelovala je pri raznih sokolskih organizacijah, pomembno pa je njeno dobrodelno delo, saj je sodelovala pri ustanovitvi otroške bolnišnice, otroškega doma, liceja, Mladice, doma visokošolk in doma Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Med svetovno vojno je pomagala organizirati pomoč ranjenecem in pa vojakom na fronti. Že leta 1911 jo je pokojni kralj Peter I. odlikoval z visokim srbskim redom, ko je v imenu slovenskih žena prinesla prispevek za poplavljenec v Srbiji. To odlikovanje je ohranila tudi med svetovno vojno. Po vojni sta ji pokojni kralj Aleksander I. in kraljica Marija izkazala vso naklonjenost ter je bila med drugim imenovana za častno

dvorno damo. Odlikovana je bila med drugim tudi z redom sv. Save 2, 3, in 4. vrste, s češkimi redom belega orla ter z raznimi društvenimi odlikovanji, mestna občina ljubljanska pa jo je izvolila za častno meščanko. Vneto je bilo tudi njeno delo, ko se je osnoval v Ljubljani Rdeči križ, katerega odbornica je bila ves čas.

Pred nedavnim smo slavili 20letnico tistih veličastnih dni, ko so zastopnice 200.000 slovenskih žena v Ljubljani izročale voditeljju slovenskega naroda dr. Antonu Korošcu podpise za majniško deklaracijo. Med vodilnimi ženami tedanjih velikih dni je bila ga. Franja Tavčarjeva.

Najhujši udarec v življenju je bil zanjo, ko se je poslovil od nje dr. Tavčar. Posvetila se je negovanju njegovega spomina. Dom na Visokem v Poljanski dolini, kjer počiva truplo pokojnega politika in pisatelja, je bilo njeno najljubše bivališče. Tam je preživljala poletne dneve v spominih na pokojnika in preprosto kakor nekdanje svobodnjakinje v tem poslopju. Svoje ljubezni do študirajoče mladine, ki jo je neštokrat izkazala bodisi v Ljublja-

ni, bodisi celo dijakom Slovincem v Pragi, na Dunaju in v Graecu, ni pozabila tudi na Visokem. Sleherni potujoči študent, ki je potrkal na vrata na Visokem, je bil deležen njene gostoljubnosti. Nešteto je slovenskih inteligentov, ki se pokojne gospe Franje Tavčarjeve spominjajo kot vedre in duhovite žene, ki jim je rada postregla s kosom kruha in mesa ter s kozarcem vina. Marsikateri mladi kulturni delavec je bil presenečen, ko mu je gospa povedala: "O, vas pa že poznam! Brala sem vaš zadnji spis!" Pokojni univ. prof. dr. Prijatelj je z njeno pomočjo preiskal literarno ozadje Tavčarjevih spisov, toda od tedaj se gospa skoraj ni mogla otresti slavistov, dovršenih in študirajočih, ki so bili skoraj vsako leto maja meseca njeni gostje na Visokem.

V lepem toplem spominu se bodo pokojne gospe spominjali vsi, ki so jo poznali, posebno pa še oni, ki so prišli do svoje eksistence le po njeni zaslugi, ker so pri njej kot ubogi dijaki dobivali brezplačno hrano. Naj počiva v miru blaga gospa!

Slovaki v Jugoslaviji

Nobena pokrajina naše države ni narodnostno tako pisana kakor Bačka. Že v Sremu se začne narodnostna barvitost, vendar ko prestopimo na levi breg Donave, se stopnjuje skoraj v nepomirljiv raseg. Ne samo, da so prebivalci sosednjih občin in vasi razne narodnosti, ter običajno tudi razne vere, isto se ponavlja neštokrat v vasi sami. Imamo razen Srbov Nemce, Madžare, Romune, Rusine in Slovake. Vsa ta narodnostna pisanost in pestrost je zaradi tega, ker je bila Bačka ponovno naseljena v osemnajstem stoletju, ko je Avstrija premaknila turško mejo na Savo in Donavo.

Slovaki so kolonizirali v glavnem pas vdolž Donave od stare Pazove do Bača odnosno Sombora in prečni pas ob Tisi, ki je segel vse v Banat in današnjo Romunijo. Izven tega osrednjega pasu imamo raztresene slovaške naselbine še po Sremu, v Podravini in najsevernejše pod Subotico. Slovaška kolonizacija Bačke je trajala kakih šestdeset let od leta 1740. do 1800. Njihova največja občina je Bački Petrovec, kjer jih biva okrog 8000. Zato je bil Petrovec izbran za sedež vseh slovaških kulturnih ustanov. V mestu Stari Pazovi tvorijo Slovaki dobro polovico. Vseh Slovakov je v naši državi šestdeset tisoč.

Bačko so kolonizirali v pretežni večini Slovaki iz Tatranskega predgorja iz okolice Turčianskega sv. Martina in Liptova in to protestanti, ki so se hoteli izogniti s tem pritisku oblasti, da menjajo vero. Njihova selitev ima sličnosti s selitvijo solnograjskih protestantov v Prusijo. Odšli so iz stare domovine "gor-

nje zemlje" v "dolnjo zemljo" s Transcijem, svojim molitvenikom v roki, pod vodstvom svojih pastorjev. Nove vasi so postavili v krogu okrog svojih molivnic. Tu so slišali besedo božjo v domačem jeziku, tu so ustanovili za svoje otroke cerkvene šole, ki so jih branile pred potujčevanjem. Nekatere predele so naselili Slovaki katoliki. Toda za njimi so ostali le borni ostanki. Čerkev jih ni branila in bili so potujčeni.

Leta 1848. je prineslo močan pokret za odcep madžarskih zemlja od Avstrije. Vojvodinski Slovaki se mu niso pridružili, čeprav jih je vabil v njihovi besedi sam njihov rojak Kosuth, vodja upora. Kakor njihovi sosedje Srbi so verovali v obljube dunajske vlade, ki jih je po pogodbi z Madžari pustila na cedilu. Kljub silni madžarizaciji, ki so jo vodili državni uradniki, občinski notarji (to so zastopniki politične oblasti pri

občinah) in madžaroni, v prvi vrsti židje, se je začelo med vojvodinskimi Slovaki narodno politično življenje, ki so ga vodili učitelji njihovih cerkvenih šol in župniki, ki so večinoma prihajali iz gornjih krajev. Nastopali so skupaj z vojvodinskimi Srbi, navduševali se za ideale panslavizma in dosegli v prvem desetletju XX. stoletja viden političen uspeh, ko je bil izbran v novosadskem volivnem okrožju proti vladnemu kandidatu današnji ministrski predsednik češkoslovaške republike dr. M. Hodža. V početku svetovne vojne so internirale oblasti vse vidnejše kulturne in politične slovaške delavce v petrovadinski trdnjavi. Tedaj je bila beseda "panslav" smrtno nevarna psovka. Može vojaki pa so bežali na fronti in pristopali v češkoslovaške dobrovoljske legije, ki jih je organiziral Slovak general Štefánik. Tako je prišlo leto 1919, z njim Jugoslavija in Slovaki so postali iz zatirane manjšine manjšina prijateljskega naroda.

Nova država je dala Slovacom, ki so prišli na njen teritorij, vse kulturne ustanove od otroškega zaba-višča do gimnazije, ki so jim potrebne za kulturni razvoj v okviru narodne samobitnosti. Njihova narodna država pa jih podpira tako moralno kakor tudi materialno pri vseh njihovih težnjah. Zato je razumljivo, da je v letih po osvoboditvi močno oživilo društveno življenje. Najvažnejša kulturna ustanova iz te dobe je vsekakor "Slovaška Matica" (Slovenska Matica), ki skuša širiti prosveto in narodno zavest med slovaško manjšino tako s predavanji, kakor tudi s knjigo. V ta namen ima v Petrovcu svojo knjižnico in tiskarno, kjer izhaja poleg informativnega tednika "Narodna jednota" literarni mesečnik "Naš život". Razen tega izda letno koledar in manjše periodične publikacije. Zadnje čase je začela posvečati večjo skrb diletantskemu odrin in je začela prirejati v ta namen tekmovalna gostovanja posameznih podeželskih odrov. V avgustu vsakega leta pa prireja v zvezi s svojim občinim zborom dvodnevne narodne slavnosti. Tedaj se zbere v Petrovcu vsa slovaška inteligenca.

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti nove obleke, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciacrelliju. ŽIVNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadusa, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GELO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

Ladijske vozne listke

za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

K a b i n o

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO
ZNIŽANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpola-ga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane-ga specialista za navedene bolezni
Dra. A. IZAGUIRRE-A.

Razpolaga z 10 specializiranimi
zdravniki za razne bolezni

Imamo zdravnike specialiste za bo-lezni na pljučah, obistih, jetrah, že-lođen, živčevju itd.

Za bolnike iz notranjosti imamo re-zervirane sobe (kakor za ženske, ta-ko tudi za moške) s posteljami.

Cena od 1 \$ dale dnevno.

Dajemo nasvete pisnimim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsako-vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.
V nedeljah in praznikih
od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

Suipacha 28

BUENOS AIRES

ZANIMIVOSTI

Ali mora biti mož starejši od svoje žene?

Tudi čustveno življenje in ljubezen mora imeti svoje zakone. Filozofija in znanost sta se dovolj trudili, da bi našli bistvo teh zakonov. Filozofija brez uspeha, znanost pa vsaj z malenkostnim. Bili so tudi možje, ki so načeli vprašanje, kaj je ljubezen in ga skušali pojasniti z metodami obeh področij. Tako sloviti Weininger, ki je trdil, da je zakon ljubezni povsem matematičen zakon, ki ga je mogoče celo natančno izračunati. Vsak mož, je trdil Weininger, je malo ženski, vsaka ženska ima v sebi nekaj moške primesi. Zakon ljubezni pa se glasi, da privlačuje ženskega moškega moška ženska in narobe. Idealna ljubezen in popolni zakon sta mogoča le tedaj, če se dobita raznospolna druga, katerih moška in ženska primes se dopolnjujeta.

Moškost in ženskost, moška in ženska primes se morajo dopolnjevati stoddostno. Če so Weiningerju predložili sliko kakšnega dekleta, je na podlagi svoje teorije lahko natančno opisal moža, v katerega bi se z najboljšim uspehom zaljubilo to dekle. Stvar je le v tem, da je vendarle malo preveč nedoločno uvrščati obrazne poteze in lastnosti značaja v žensko ali moško rubriko. Samovoljnosti, in s tem zmoti ni mogoče nikoli izključiti — s tem pa pade vsa lepa teorija v vodo, kajti ni mogoče zanikati, da bi v Weiningerjevih nazorih ne bilo tudi zrna resnice. Weiningerju gre vsaj zasluga, da je pojav ljubezni iztrgal ozračju mistike in ga skušal razložiti z merilom in številom. Seveda pa nedostaja temu zakonu važni činitelj starostne razlike.

Čudno je vendar, da so zakonski možje v vseh časih in vseh deželah v veliki večini vseh primerov nekaj starejši od svojih žen. Isti pojav je opaziti v ljubezenskih razmerjih, a baš to bi oporekalo pojasnilu, da je možki pač šele v višjih letih gospodarsko tako ustaljen, da mu je mogoče ustanoviti svoje gospodinjstvo. To pojasnilo bi veljalo za sklepanje zakonov, ljubezen pa je baš za takšne stvari slepa. Boljša razlaga bo v različnosti življenjske krivulje obeh spolov. Dekleta so telesno in duševno veliko prej dozorela nego mladeniči mož.

To se pravi, da je tudi prej zrela za ljubezen in zakon, dočim se mora mladenič pač še nekoliko razvijati in potrpeti. Različnost teh življenjskih krivulj pri obeh spolih se izraža tudi v poznejših letih. Za določevanje teh razlik je odkrila moderna zna-

nost tudi neoporečne metode, metode, ki se naslanjajo na izločevalno spolnim življenjem.

Tu se je pokazalo, da prenehajo te žleze v neki določni starosti pri ženski nenadno s svojim delom. Odsložile so, popolna sprememba osebnosti uvaža novo življenjsko dobo, dobo starosti. Drugače je pri moškem. Krivulja njegove zrelosti začenja sicer padati z vrha mladostne moči, toda normalno ne doseže nikoli nič, niti v najvišji, patriarhalni starosti. Seveda ne smemo te trajne zrelosti moža postavljati v isto vrsto z mladostno silo, a vendar ostane dejstvo, da je možki dalje časa "mladosten" nego ženska. To je pa tudi tisto, kar dela baš slepo ljubezen svetlovidno in kar povzroča, da možki in ženske od vselej praktično sledijo in izkoriščajo zakon različnih življenjskih krivulj obeh spolov, ne da bi se tega v večini primerov niti zavedali. Paradoksen, toda resničen stavek: Ker se možki ne stara, mora biti starejši...

KOLIKO LJUDI JE NA SVETU

Francoski osrednji statistični urad je na podlagi zadnjega ljudskega štetja posameznih dežel ugotovil, da na vsem svetu živi nič manj kakor 2116 milijonov ljudi. Največ prebivalstva ima Azija, kjer prebiva 1162 milijonov ljudi. Takoj za Azijo pa prihaja Evropa, ki ima 526 milijonov prebivalcev. Za njo prihaja Amerika, mi ima 261 milijonov, Afrika 156 milijonov in Avstralija 11 milijonov prebivalcev.

Veliki britanski imperij ima vsega skupaj 510 milijonov ljudi, torej nekoliko eno četrtno vsega prebivalstva naše zemlje. Na Kitajskem pa živi 437 milijonov ljudi, ki pa so seveda naseljeni na enotnem ozemlju ter je torej Kitajska največja država na svetu in Kitajci največji narod sveta. V Združenih državah severne Amerike živi 144 milijonov ljudi.

SKRIVNOST VISOKE STAROSTI

Turško časopisje je zadnje čase začelo prinašati poročila in podrobnosti iz življenja tistih starih Turkov in Turkinj, ki je o njih zadnje ljudsko štetje ugotovilo, da so nad 100 let stari. Takih ljudi je na Turškem 6240. Če torej smemo verjeti turškim listom, ženske na Turškem dalj časa žive kakor pa možki. Od 6240 ljudi, ki so nad 100 let stari, je 3985 žensk, torej samo nekaj manj ko dve tretjini. Najstarejši je vsekakor tisti Turek, ki je po podatkih ljudskega štetja star že 157 let ter se je udeležil že grško-turške vojne pred 110 leti in tudi krimske vojne pred 80 leti.

Ti več ko stoletni starci in starke pa so postali tako stari samo zaradi tega, ker so v glavnem uživali le kislo mleko in kamilčni čaj, kakor namreč trde turški listi. Ti ljudje alkohola niti po imenu ne poznajo. Pač pa radi kade. Prav gotovo pa ima pri tem veliko zaslugo tudi ugodno podnebje. Zanimivo je namreč, da je največ teh stoletnikov v vzhodnih delih Male Azije.

RESTAURANT RECREO

"EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostori z vrtom, pripravi za svađe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

Praktični nasveti

ZA NAŠE GOSPODINJE

Smetanovo korenje. — Pol kilograma očiščenih, na tenke rezine razrezanih korenčkov dušiš do mehkega v 8 dkg presnega masla, kjer je tudi sesekljan peteršilj. Nato žvrkljaš četrto litra smetane, juhe in eno jajce in to poliješ na korenje. Osoliš, pustiš, da zavre in daš na mizo.

Riževi kolači. — Na $\frac{3}{4}$ l mleka skuhaš 18 dkg riža, da je gosto, malo soli, osladiš in vlepeš dve jajci vanj. Ko se to shladi, narediš okrogle kolačke, ki jih povaljaš v snegu iz dveh beljakov in v drobtinah. V sredo kolačkov narediš jamico. Pečeš jih na vroči masti. V jamice daš nato mezo in potreseš kolačke z vaniljevim poprom.

Švicarski krompir. — Skuhaš $\frac{3}{4}$ kg krompirja v obličah, olupiš, razrežeš na rezine, pomešaš z zmesjo 8 dkg presnega masla, dveh jajc, malo soli in dosti sira ter pečeš 20 minut v pečici v posodi, namazani s presnim maslom. — Za spremembo izvrstna jed.

Sirove omlete. — Enake dele presnega masla, moke in mleka vpleteš in primešamo tri rumenjake. Dodamo soli, popra, precej nastrgane sira in slednjič sneg iz treh beljakov.

Na prav majhne, navadne omlete damo žlico tega testa in privijamo robove. Te zvitke položimo na dobro namazano pekačo in jih pečemo 10 do 15 minut v pečici.

Te delikatne omlete damo lahko tudi za tako imenovano predjed.

Juha iz špinache s smetano. — Kuhaš pet minut $\frac{1}{2}$ kg oprane in otrebljene špinache v $\frac{1}{4}$ l slane vode, ocediš in odstaviš. Špinacho razsekljaš, dušiš do mehkega na 5 dkg presnega masla in daš v $\frac{1}{2}$ l mleka in malo juhe. Juho kuhaš 20 minut, pretlačiš skozi sito, žvrkljaš $\frac{1}{4}$ l smetane in žlico moke, daš v juho, prekuhaš in zakuhaš drobtinove emoke.

Drobtinovi smoki. — Zmešaš, da se peni: 5 dkg presnega masla, eno jajce, ščepec soli in 4 dkg drobtin in pustiš počivati 10 minut. Prav preden zakuhaš emoke v slano vodo, dodaš še 3 dkg drobtin, nekaj sesekljane peteršilja, izoblikuješ majhne emoke, ki jih daješ v vrelo vodo in kuhaš pet minut. Če jih ne pokriješ, bodo bolj trdi; pokriti pa narastejo in so bolj rahli.

REKLAMNA CENA

Casa JAIME

Tapcirano pohištvo za sprejemnico, 6 komadov \$ 65.—

AVDA. SAN MARTIN 2700

U. T. 59-0504

Buenos Aires

(nasproti pošte)

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOKČ DUD

Naznanjam da sem otvoril vsem znano

GOSTILNO

"Cruta de Postumia"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GASPARISIĆ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

Mrzle noge

Mrzle noge so neprijetne, ker ne dajo človeku zaspati in so tudi škodljive zdravju, ker pospešujejo prehladne bolezni.

V posteljo ne pojdi nikoli z mrzlimi nogami!

Poskrbi za toplo posteljo, ki si jo, uro ali poldrugo uro preden ležeš spat, na spodnjem koncu pogrej s steklenicami z vročo vodo ali ogrevalniki. Ko ležeš, pa moraš ogrevalne priprave odstraniti.

Noge same poskusi prej ogreti s toplo kopeljo (kakšnih 37 stopinj), ki seže do meč. Traja naj pet do deset minut, potem je noge dobro osušiti in odrgniti s pudrom.

Ozdravi si obolenja vsake vrste, kakor zaprtje, malokrvnost, tolšćavost, mršavost, poteče se noge in podobno.

Že jeseni nosi debele volnene nogavice, ki pokrivajo tudi meča, gamaše, škornje in podobno.

Obutev naj bo udobna in posebno spredaj široka, da ne bo ovirala krvnega obtoka.

V mrzlih dneh si ovij prste na nogah pod nogavicami v časopisni papir in si omisli vložek iz plutovine ali klobučevine.

V moklem vremenu si natakni vrhno obutev, ki jo pa imej samo na prostem.

Če si si na prostem zmočil noge, se doma takoj preobuj v suhe nogavice in obujalo.

Kadar sedi, glej, da boš imel noge na preprogi ali vreči ali pa si jih ovij z odejo.

Podnevi potelovadi često s prsti na nogah, z zibanjem nog in podobno, najboljše z golo nogo na preprogi.

Koristna je tudi diatermična ali galvansko-električna kura.

S kopelmi za noge spremenljive temperature prični rajši v toplem letnem času.

Za kratek čas

Mož: "Draga žena, strašno obžalujem, da sem tako dolgo bolan. Kje bomo vzeli denar za zdravnika?"

Žena: "Nikar si zaradi tega ne delaj skrbi. Saj mi bo zavarovalnica po tvoji smrti izplačala čedno zavarovalnino..."

"Kako si vendar mogla dopustiti, da te je poljubil ta docela neznan možki?"

"Saj mi v začetku nisem dovolila, da me poljubi, potem pa je izjavil, da me pozna..."

"Jaz nikakor ne trpim, da bi tuji ljudje poljubovali moje otroke!"

"Vaše stališče, gospa, je lahko, ko imate še majhno dečo. Toda moje hčere so stare 17 in 18 let, pa jim tega nikakor ne morem zabraniti!"

Königsbērskega filozofa Imanuela Kanta je nekoč obiskal neki slušatelj. Hotel je vedeti, kaj meni slavni predavatelj o zakonu.

"Le mirno se oženite", mu je svetoval Kant. "Če dobite dobro ženo, boste prav gotovo srečni mož."

"In če dobim slabo ženo?" je vprašal slušatelj dalje.

"Če dobite slabo ženo, postanete morda še kaj vreden filozof."

V šoli

— Koliko imaš bratov? — vpraša profesor dijaka.

— Enega, gospod profesor.

— To je pa čudno. Tvoja sestra mi je včeraj dejala, da ima dva.

Otroci

Tonček: "Striček, jutri ti pridem voščit za god. Samo umij se, prosim."

Stric: "Zakaj bi se pa moral umiti?"

Tonček: "Ker mi je mamica dejala, da mi boš dal lepo darilo, če ne boš umazan..."

Pravih pesimistov je zelo malo na svetu, kajti pravi pesimist postaneš, ko se prostovoljno posloviš od sveta.

Življenje je lepo če zaradi tega, ker se vsi bojimo smrti.

Človek ne živi nikdar tako dolgo, da bi ne bila še vedno kakšna neumnost pred njim.

RAZNE VESTI

Znameniti nemški igralec tenisa von Wagram, je bil v soboto obsojen na 8 mesecev ječe, ker se je pregrešil proti morali.

Pri motociklistični dirki Milan-Tarento se je motociklist Giovanni Agosto s svojim kolesom zaletel med gledalce. Dvanajst oseb je bilo ranjenih. Od teh je ena že umrla. Nevarno ranjen je tudi Agosto in je njegovo stanje brezupno.

Italijanski kralj in imperator, Viktor Emanuel bo posetil Libijo. Dne 20. t. m. se bo vkrcal na eno izmed bojnih ladij ter se peljal v Tripolis, od koder bo nadaljeval svojo pot v notranjost kolonije.

V Malaji je preminul bivši predsednik Francove revolucionarne vlade in sedanji inšpektor nacionalistične vojske, general Miguel Cabanelas.

V mestu Gorki na Ruskem je prišlo do boja med nasprotniki sedanjeja režima, čeko in policijo. Načelnik krajevne čeke, Novikov, in njegov ubitarratar zjstoa-eskefysesat tao t pobočnik Krikun sta bila pri tem ubita, dočim je bil načelnik policije Solnikov težko ranjen. Mrtvi so obležali tudi trije protirežimovci.

Sveta stolica je uradno priznala Francovo vlado ter je imenovala monsg. Gaetana Cipognanija za nuncija v urgosu. S svoje strani pa je nacionalistična vlada imenovala za poslanika pri sv. stolici J. M. Yanguesa, bivšega ministra pod diktaturo Prhna de Rivera.

V Terminal-hotelu v Atlanti je nastal v ponedeljek proti jutru požar, ki je hotel popolnoma upepelil. Pri tem je izgubilo življenje, kakor sodijo, najmanj 36 oseb. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

Ker je vohunila v korist neke tuje države, je bila v Edinburgu na Škotskem obsojena na 4 leta ječe vdova Jessle Jordan.

Praska policija je aretirala veliko Nemcev, ker so nalepili po zidovih in razpečavali letake, v katerih so napadali češko vlado, vojsko in njene zaveznike.

Kaj je nevarno

Ni to nevarno, kar ženske glasno govore, temveč to, kar si šepetajo.

Presenečenje

Ta je iz modernega časa in takšne so dandanes na dnevnem redu.

V prijetni sobici, bolj gnezdu nego sobi podobni, je mladenič objemal in poljuboval dražestno žensko bitje.

Naenkrat se odpro vrata, in vstopi mrkogled dedec z revolverjem v roki.

Fantu je pri priči padlo srce v hlače.

— Nikar ne streljajte, gospod, nikar ne streljajte! — je prosil in jecjal. — Oh, saj se bom poročil z njo! Samo streljati ni treba.

— Čemu bi se poročil, — ga je narahlil dedec, — saj sem vendar jaz z njo poročen. Pred tremi dnevi sem se poročil.

— Potem mi pa dovolite, da grem. Nikdar več se ne bom prikazal. Izginil bom, da me ne bosta nikdar več videla, niti vi, niti ona.

— Ne bo nič iz tega. Malo prenačel si, fant. Jaz imam drugačen, lepši načrt. Če nočeš, da te na mestu pohladim, jo še enkrat objemi in jo toliko časa drži, da bom jaz pospravil svoje stvari in izginil, da me ne bosta nikdar več videla, ne ti in ne ona.

Vpliv

Na izobraženega človeka boš vplival s svojim molkom, na cestno drhal pa s svojim nezmislilnim govorjenjem.

Zaloga vina

Imam v zalogi vseh vrst najboljšega vina po nizkih cenah, na debelo in drobno.

POSTREŽBA TUDI NA DOM

Priporoča se vsem cenjenim rojakom in gospodinjam

STANTIĆ STANISLAV

Triunvirato 3984 — Bs. Aires

U. T. 51—3226

ZA OBLEKE,

POVRŠNIKE

MODAS

"JUSTA"

Klobuke in fantazije.

Slovenkam 10 % popusta

KUKANJA y PRINČIČ

Av. SAN MARTIN 1854

U. T. 59-4995

BUENOS AIRES

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAWSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 — Bs. Aires

ZANIMIVOSTI

Vpliv hrane na človeka

V severni Indiji so ugotovili nekaj zanimivega. Rodova Sikhov in Patancev, ki raseta v isti umazanosti kakor prebivalci Madrasa v južni Indiji, imata krepke, zdrave in visoke moške, ljudje iz Madrasa pa imajo majhne in pokvčene postave. Sikhi in Patanci se hranijo z mlekom, mesom, jedo mnogo zelenjave, krompirja in pšenčnega kruha, v Madrasu pa jedo ljudje riž, papriko, tamarinde in posušene ribe.

Sir Robert McCarrison od indijskega zdravstvenega urada, ki je opazoval te stvari, je začel eksperimentirati. Neke podgane je hranil s hrano povprečnega angleškega delavca, z belim kruhom, meso, kuhanimi krompirjem, ribo, kuhano zelenjavo in čajem, druge je hranil tako, kakor se hranijo Sikhi in Patanci, tretje pa kakor se hrani prebivalstvo Madrasa.

Prve so se razvile v velike, težke živali z zelo bojevitim temperamentom, druge so bile okrogle in prijazne ter so imele rožnate oči, po postavi so bile velike kakor "angleške", toda njih kožihi so bili gladki in temperament jim je bil mehak. Tretje, "Madrasačanke", so bile zdrave, toda nič obilnejše od večjih miši. Tako je sir McCarrison na naraven način pokazal, kak vpliv ima hrana na temperament in rast. Eksperimentiral pa je še dalje. Nekim podganam je dajal mastno hrano, kakršne so navajeni Francozi, meso v finih orah in solato z izvrstnimi dodatki. Te podgane so ostale majhne in so bile v sredi široke, dlanke jim je bila navadna in brki so jim

stali pokonci. Njih sosede, "Japonke", ki so se hranile samo z ribami, luščenim rižem in tu in tam s kakšnim rakom, so bile isto tako kratke, toda žive in nemirne, dlaka jim je bila trda kakor iz žice. Nihče, ki je vse te podgane videl, ni mogel verjeti, da izvirajo vse, prav vse od istega parčka.

Japoncem ni prav nič všeč, da so po postavi tako majhni in so zato izvršili obsežne raziskave, da doženejo učinek diete na telesno velikost. Japonski ljudski hrani primanjkuje anorganskih soli, kakor tudi vitaminov A in B. Ravnatelj cesarskega prehranjevalnega zavoda v Tokiju je imel idejo, da je neke ribe, ki vsebujejo mnogo vitaminov in soli, posušil, jih zmlel v nekakšno moko in to moko so dajali štiri leta obedom skupine japonskih učencev. Uspeh je bil ta, da so bili ti otroci manj dovzetni za razne bolezni, da so tehtali povprečno 2 in pol kilograma več nego drugi otroci in da so bili tudi nekoliko centimetrov višji. Tako se je pokazalo, da vpliva na človeško rast poleg cele vrste drugih okoliščin, kakor podnebja in podedovanja, v znatni meri tudi hrana.

Hrana je lahko vzrok mnogih bolezni. Tako so želodci in črevesja mnogih prebivalcev južne Indije polni oteklin. Tako n. pr. v Madrasu, toda v bližnjem Travancoreu, kjer se ljudje hranijo z mnogo čistega škroba, ki ga dobe v gomoljih tapike, so razmere še slabše. V laboratoriju zgoraj omenjenega raziskovalca McCarrisona so ugotovili, da ima deset odstotkov podgan, ki so jih hranili s hrano Madrasanov, otekline v želodcu in črevesju, podgan, ki so jih hranili s travancorskimi tapikami, pa je bila več nego četrtina na ta način bolna. Isto razmerje obstoji tudi med prebivalci obeh provinc. Kontrolne podgane, ki so jih hranili z normalno hrano, sploh niso dobile oteklin.

Japonci so potem odkrili, da nastaja iz oteklin neozdravljivi rak, če traja način prehrane, ki te otekline povzroča, več nego pol leta. Če se hrana v tem času spremeni, pa do raka ne pride in otekline sploh izginejo. Šest milijonov Sindov v severni Indiji, to je polovica sindskega

prebivalstva, trpi z avlojo kamnov v mehurju. Dr. McCarrison je svoje poskusne podgane krmilil potem s hrano teh Sindov in z neverjetno naglase jih je polovica obolela za kamni. Drugo skupino podgan je hranil na isti način, dajal pa jim je vsak dan še žličko mleka. In živali niso dobile kamnov! Takšni eksperimenti kažejo, kako važno je proučevati vprašanje človeške prehrane od vseh strani. Pogostoma je mogoče samo z majhno spremembo v prehrani odvrniti mnogo zla. Spomnimo se samo, koliko žrtev je zahteval beriberi med Japonci, dokler niso raziskovalci ugotovili, da izvira ta bolezen samo iz pomanjkanja vitaminov, kar je bilo spet posledica tega, da so se Japonci hranili s popolnoma luščenim rižem. Od kar se hranijo z napol luščenim, je ta bolezen med njimi skoraj popolnoma izginila.

ZGODOVINA SVETOVNIH REKORDOV V POLETU NA DALJAVO

Najnovejši rekord nemškega letala tipa Dornier, ki je v neprekinjenem poletu prepotoval 8500 km, nas opozarja na zgodovino svetovnih rekordov na velike razdalje.

Prvi polet sta opravila l. 1903 ameriška brata Wrighta, ki sta v višini 3 m v 12 sekundah preletela 53 m. Že l. 1905. sta ta svoj rekord podaljšala na 39 km, a Wilburn Wright je l. 1908 dosegel za tedanji čas ogromno daljavo 124.7 km. Seveda sta Wrighta vse te polete opravi-

la z navadnimi letali, kajti vodnih letal takrat še ni bilo. Pred 25 leti so potem Nemci z vodnim letalom opravljali lahko okoli 300 km, a dočim se za rekordi s kopnimi letali poganjajo že od l. 1906., poznamo svetovni rekord za povodna letala šele od leta 1922. Sicer je že l. 1918., med svetovno vojno, neki veliki nemški hidroplan Dornierovega tipa preletel 725 km dolgo progo iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru do Ordneya in to je bil najdaljši polet, kar so jih bili opravili dotlej s hidroplani.

Po svetovni vojni se je začel, kakor se še vsi spominjamo, pravi lov na rekorde. Sprva so se tu z vojnimi letali za prvenstvo borili Američani in Francozi. V septembru 1925. so trije Američani na takšnem letalu opravili brez prestanka 2963 kilometrov dolgo pot iz San Pabla v Kaliforniji do bližine Havaja. Poletu bi morali do Honoluluja, pa jim je zmanjkalo prehitro bencina. Pet let pozneje so Francozi Mermoz, Dabry in Gimie izboljšali rekord na 3173 km, s poletom od Saint-Louisa v Senegalu do Porta Natala v Braziliji. V decembru 1933. so Francozi dosegli nov svetovni rekord s 3697 km, a v oktobru 1935. so jim ga odnesli Američani s 5280 km. Lansko leto so si Francozi rekord priborili znova, in sicer s šestmotornim hidroplanom "Lieutenant de Vaisseau, Paris", ki je poletel 5780 km daleč.

Že dva meseca pozneje, ob koncu decembra, so potem Italijani stopili na plan, in sicer je njih letalec Stoppani preletel progo iz Cadiza v Španiji do Caravellesa v Braziliji, ki je dolga 7021 km. Na povratku je njegovo letalo zgorelo po prisilnem pristanku na morju in Stoppanija so rešili kot edinega člana posadke. In sedaj so Stoppanijev rekord prekosili Nemci a nič manj nego 1480 km. Njihov zmagoviti hidroplan je normalen serijski izdelek z dvema motorjema na težko olje.

NEMČIJA DRUGA NAJVEČJA DRŽAVA V EVROPI

Priključitev Avstrije k Nemčiji je v znatni meri spremenila geografske pojme o sedanji Nemčiji. Dijaki v Ostmarki se bodo morali posiljal učiti stvari, ki jih doslej niso vedeli, odnosno, ki so bile za njih brez vrednosti. Pa tudi za rajhovece so se mnoge stvari spremenile. Za Nemce iz Ostmarke ni zdaj več

glavno mesto države Dunaj, temveč Berlin. Toda Hamburg ni več drugo največje mesto v Veliki Nemčiji. Na njegovo mesto je stopil zdaj Dunaj. Zugspitze, ki je doslej veljala za največjo goro v Nemčiji, je morala odstopiti prvenstvo 835 m višjemu Velikemu Kleku (Grossglocknerju). Najdaljša nemška reka je postala Dunav, ki teče skozi Nemčijo v dolžini 997 km. Laba teče po nemškem ozemlju samo 761 km, Rena pa 698 km.

Poleg Rusije je Nemčija danes največja država v Evropi. Ima 554.555 četvornih km površine, dočim ima Francija 550.986 četvornih km. Na četvorni km ozemlja v Nemčiji je prišlo doslej 140 prebivalcev, v Avstriji pa 81 oseb.

Z vključenjem bivše Avstrije v nemško državno telo odpade na Jugoslavijo 311 km meje, na Italijo pa 430 km. Tudi relacije v pogledu narodnosti so zanimive. V ozemlju Ostmarke je prišlo na tisoč nemških prebivalcev 974 Nemcev, 8 Čehoslovakov, 11 Jugoslovancev in 3 Madžari. Zda se je to razmerje skrčilo.

TRGOVEC Z DEKLETI IN TIHOTAPEČ MAMIL

Runmunjska policija je prišla že dolgo iskanega trgovca z dekleti in tihotapeč mamil Nikolaja Minusea. Skrival se je v Konstanci s sedmorič svojih pajdašev.

Minuseo je imel svoje ladje, s katerimi je prevažal ljudi in tovore po Črnem morju. Izvrševal je tihotapstva na debelo. Pri aretaciji so mu zaplenili velike količine kokaina in morfija, ki bi zadostoval za usmritev 20 tisoč oseb. Minuseo je po podatkih, ki jih ima v rokah policija, prodal v Južno Ameriko nad 400 mladih žen in deklet.

Novootvorjeni RESTAURANT

"Trst"

Z lepimi zračnimi prostori, veliko zalogo prvovrstnih vin, domača hrana. Cenj. rojakom se priporočata brata

GOMIZEL in BIZJAK

Calle Blandenguez 2447

Barrancas Belgrano, Bs. Aires

Expreso "Gorizia"

FRANC LOJK

Calle VILLAROE 1476

U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljene

Nadaljevanje 89

Oh, baronica, oprostite mi, — vzkligne Potemkin blago, — nočem vas žaliti, nočem, da bi se spomnili na nekaj, kar vas boli! — Vi jočete? — Oh, Bog, kaj sem storil? — Baronica, oprostite mi! —

— Knez, vstanite! — reče baronica, ko je vstala in preprečila, da se Potemkin ni zgrudil k njenim nogam. — Pred menoj vam ni treba klečati.

— Priznala vam bom resnico. Da, res je — nekoč sem doživela strašno nesrečo.

— Ta nesreča bi me bila uničila, če me ne bi Mehmed Ali paša nežno dvignil v svoje naročje in me umiril.

— Mehmedu Ali paši dolgujem življenje. Ni mi mnogo manjkalo do samomora. Vsako upanje in vsako vero v ljudi sem izgubila. Neki mož me je prevaral.

Potemkin se zdrzne. Beseda "prevaral" ga je zadela kakor udarec s kladivom.

— Nekoč sem ljubila —, nadaljuje rdečelasa lepota, — ljubila z vso silo svoje dekliske duše. — Človek pa, ki sem ga tako zelo ljubila, me je zapustil, — ostala sem sama.

Potemkin se je ni upal pogledati. Baronica pa je molčala — bila je zelo razburjena.

— Baronica —, ji zašepče Potemkin z neskončno nežnim in tihim glasom, — človeka, ki se je tako grdo izkazal najbrž zelo sovražite! —

— Ne, ne sovražim ga — odvrne Ely, — in če bi danes stal pred menoj, bi mu rekla:

— Sree, ki te je ljubilo, kakor te ne bo nikdar nobeno drugo ljubilo, je bilo tvoja last! — Ubogi, nesre-

ni človek, odbil si mojo ljubezen, — odbil si največji in najvzvišenejši božji dar! — Ti si berač!

— Potem pa — tiho nadaljuje Ely, — potem bi odšla mimo njega in ga pustila samega z njegovo bolestjo, ki mu je morda že legla na srce.

Ko je Ely spregovorila te besede, je počasi šla mimo Potemkina in prispela do vrat — ter izginila.

Aleksander Potemkin, junak večera, slavljene ljubimec carskega dvora, je obstal bled in kakor da bi okamenel ter omahnil v naslanjač!

— Elizabeta! — Elizabeta, — moja uboga, draga, ljubljena Elizabeta!

Vroče solze so polzele po Potemkinovem obrazu!

Potemkin se ni mogel premagovati. Bol, ki je glodala v njegovem srcu, mu ni dala miru. Planil je iz naslanjača in tekal kakor brez uma po sobi.

— Elizabeta! — Ali si bila res ti? — Ha, zdi se mi, da je bil to tvoj glas, — a vendar — to ni mogoče!

Ta lepa rdečelasa Turkinja, — ne, ne to nisi bila ti? — Če si bila pa le zares ti, — oh, Bog, tedaj sem še ti sočkrat nesrečnejši, kakor sem bil poprej. Sedaj si žena Mehmeda Ali paše!

— Toda ne, — ne, lepa Turkinja, ti si samo podobna Elizabeti, toda ti nisi ona!

— Minulo je, — minulo! — Vem, — čutim, — nikdar več je ne bom videl! —

Potemkin si obriše potno čelo. Potem pa je obstal in se umiril ter se napotil proti vratom.

Tedaj pa se naenkrat opoteče, kakor da bi ga zadel močni udarec s pestjo na čelo.

Iz sosednje sobe zasliši Potemkin stršen krik, potem pa, potem pa naslednje besede:

— Grof Orlov, pustite me, pustite me! — Ha, prokleti mar se drznete me dotakniti? — Poljubili bi me radi? — Na pomoč! Na pomoč! — Oh, Bog, kolika sramota! —

— Ely! — Elizabeta! —

Potemkin je planil kakor tiger, zletel preko praga in zavpil:

— Baronica, kje ste, — kje ste? — Prišel sem, — in kaznoval bom nesrečnega, ki vas je razžalil! —

77. POGLAVJE

Potemkinovo oko

Potemkinu ni bilo treba dolgo iskati ljubljene žene, ki se je nahajala v nevarnosti. Sedaj je zaslišal njen vzkič še razločnejše in še glasnejše.

Čez trenutek je Potemkin zgrabil za kljuko vrat, za katerimi je slišal Elyn vzkič. Vrata pa so bila zaklenjena.

— Pustite me! — je Potemkin slišal, kako je vpila lepa Turkinja v zaklenjeni sobi. — Pustite me, jaz vas sovražim, jaz vas preziram! —

Zdajci pa sezasliši Orlov glas:

— Ah, lepa Turkinja, ti niti ne veš, kdo sem jaz. Lepotica, rotim te, poljubi me in dal ti bom vse, kar boš hotela!

— Vi ste človek brez poštenja in brez vesti! — je Potemkin zaslišal, ko je zavpila Ely.

— Zato pa vem, kaj je lepo! — je zavpil Orlov.

Vrata so se naenkrat stresla in se udala pod močnimi Potemkinovimi udarci z nogo.

V naslednjem trenutku je Potemkin planil na Orlova; zgrabil ga je in ga potegnil od baronice, ki jo je hotel pravkar poljubiti.

— Podlež! Strahopetnež! — Zagrmil Potemkin nad svojim smrtnim sovražnikom. Revni razbojnik! Ali je to tvoje junaštvo? Mar so to lovori, na katerih sedaj počivaš? Da-

li mi boste zadoščenje, ker ste se predrznili dotakniti se te dame! — Baronica, pomirite se! — Ta človek se vam ne bo več približal! — Ne bojte se, — ne bom vas zapustil. — Rajše ubijem tega človeka, kakor pa da bi čakal da se vas še enkrat dotakne!

Lepa Ely se je držala z obema rokama za lase, kakor da bi jih hotela pridržati na glavi; bila je bleda kot smrt, omahnila je na stol.

Potemkin se postavi pred njo, kakor da bi jo hotel obvarovati s svojim telesom.

Orlov je dobil udarec s pestjo, opotekel se je v kot sobe. Sedaj pa je skočil, se vzravnaval in potegnil svoj meč.

— Naposled je vendar napočil čas, ko se bo med nama vse razjasnilo! — je zaklical grof Orlov s strašno blede obrazom. — Ha, že davno bi se bil rad pogovoril s teboj z mečem v roki!

— Ubogi caričin miljenec! ti si rabojnik, ki mi je ugrabil Katarino sree! — Mar je nisi s svojim prilizovanjem ujel v svoje mreže? — Po tegni svoj meč, ti pravim, sicer te bom grobel kakor psa! —

— Grof, storil bom, kar želite! — zakliče Potemkin. — Nisem jaz kriv, če bova oskrnila caričine sobane z najinim dvobojem, ki mora končati s smrtjo enega izmed naju!

Ko je Potemkin še govoril, se je moral že braniti pred srditimi Orlovovimi udarci.

— V imenu božjem! — vzkligne lepa Turkinja in plane drhteč s svojega stola ter poskuša, da bi se postavila med oba nasprotnika.

— Ne, knez Potemkin, ne izpostavljajte se radi mene toliki nevarnosti! Rotim vas, ne borite se! —

— Baronica Ely! pojdite proč pazite nase, rotim vas! — Prosim vas, ne izpostavljajte se udarcem najinih

mečev. — Ha, prokleti, ali bi me rad zadel v sree? — Na, tu imaš, — to — in še to! —

Potemkin je trikrat navalil na svojega nasprotnika, Orlova pa se je posrečilo, da se je udarcu vedno umaknil.

Žvenket orožja, vpitje in ropotanje, ter baroničin krik je privabil v dvorano zbrano družbo iz plesne dvorane. Čez trenutek je bil hodnik poln radovednežev.

— To bi moral nekdo naznaniti carici! — je bilo slišati nekaj glasov. — Nehajte vendar, ti prostori vendar niso pripravljeni za dvoboje! Nehajta! —

— Ta človek mora umreti! — je vpil Orlov kakor obseden. — Že dolgo ga sovražim! Rad dam potem svojo glavo, samo, če se mi posreči, da ga ubijem! — Ha knez Potemkin, tvoj naslov "knez" bo edino dober, da ti ga bodo vklesali v nagrobni spomenik. Prvi bo in zadnji svojega kneževskega rodu! —

Orlov je znova navalil na Potemkina, ki je čutil, da mu moči pešajo. Orlov je bil zares nevaren nasprotnik, kajti bil je neprekosljiv sabljač.

— Vsemogočni Bog! — vzkligne lepota, ki se ni premaknila od Potemkina. — Vidim, da ga moči zapuščajo. Knez Potemkin, rotim vas, pustite ta dvoboj, če me le malo ljubite! Nehajte vendar! —

— Ne morem — odvrne Potemkin, — gre za mojo čast.

— Ali vam življenje ni dražje od časti? — zakliče lepa Turkinja. — Tudi tedaj ne boste nehali, če vam rečem, da boste videli ono, ki ste jo ljubili nekoč?

— Kaj pomeni to? Kaj pravite? — Pravim, da jaz nisem baronica temveč Elizabeta Voroncov. Jaz sem Ely, nisem žena Mehmeda Ali paše, tvoja Elizabeta, ki te je vedno lju-

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317 BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

bila in te bo tudi ljubila vedno! —

Potemkin se zdrzne, — in ta nepazljivost je rodila strašno posledico.

Potemkin je strašno vzkričnil in se zgrudil na tla. — Orlov meč se mu je zadržal v levo oko. Rdeča kri se mu je ulila iz rane in tekla po obrazu.

— Zadel sem ga! — zavpije zmagoslavno Gregor Orlov. — Zmagal sem! — Ha, pogledajte ga, kako krvavi, — zgrudil se je, — slep bo za vedno! — Aleksander Potemkin, to je moje maščevanje, to ti bo neizbrisen žig!

— Da, prav to sem hotel! — Ni treba, da bi umrl! Kaj bi bila tibi smrt! — Nič! — Hotel sem, da bi se vedno spominjal name! Pohabil sem te za vedno, Jaz — jaz pa poznam Katarino in vem, da ne bo imela slepega ljubimca.

— Prezirla te bo, vrgla te bo iz tvojega visokega stališča, odzvela ti bo vse časti. Ti pa se boš povrnil v prah, iz katerega si se povzpел do vsega, kar si imel kot caričin ljubimec! —

Orlov se je strašno zakrohotal. Potem pa je odinil ljudi s praga in odšel iz sobe.

Elizabeta se je nagnila nad Potemkinom in položila njegovo glavo v svoje naročje. Vzela je svilen robec in obrisala okrvavljeni obraz.

— Oh, ljubljani moj! — zašepeče Elizabeta Potemkinu v uho, — edini, dragi moj! Sedaj je nasprotnik dosegel, kar je hotel. Sveti bog, blešč tvojih lepih, milih oči je ugasil! — Oh, ne, ne — tvoja usoda ne sme biti tako kruta! —

Potemkin ni več skelela zadobljena rana. Elizabeta ga je objela in njen sladki glas je zvenel v Potemkinovih ušesih. Čutil je dih njenih ust in to mu je delo neskončno do-

bro.

Naenkrat pa je nastalo med vsemi onimi, ki so se tiščali na hodniku, čudno permikanje. Ustnice so šepetale:

— Njeno veličanstvo, carica!

Da, Katarina se je naenkrat pojavila na pragu.

Bila je prestrašena in strašno blebda. Iz obraza ji je odsevala strašna bolest, pomešana s strahom in jezo. Katarina ni ničesar vprašala, ni slišala navdušenih vzklikov, ki so jo pozdravljali od vseh strani, bila je gluha in slepa za vse navzoče. Odhitela je k Potemkinu in omahnila poleg njega na kolena.

— Oh, ljubljani moj, kaj se je zgodilo? — Kri! — Kri! Vsemogočni Bog, saj ti si ranjen! — Nekdo ti je iztaknil oko? — Kdo je to storil? — Kdo je to storil? —

To strašno vprašanje: "Kdo je to storil?" je petkrat presekalo grobno tišino, ki je vladala v sobi. Toda nihče ni carici odgovoril.

Ko je carica vstopila, je Elizabeta vstala in se pomešala med ostale, ker ni hotela, da bi se srečala s svojo nasprotnico. Radi Potemkina se je morala umakniti, čeprav jo je zelo bolelo, da mora ljubljenega moža prepustiti drugi ravno v trenutku, ko bi ranjenec najbolj potreboval njeno negovanje in si želel njene bližine.

Potemkin ni vedel, da ga je sedaj objelo dvoje drugih rok. Onesvestil se je, težko je sopal in ležal nepremično.

Carica je ihtela. Katarina, velika je plakala pri svojem ljubljencu. Minile so minute, ko ni mogla spregovoriti besedice.

Potem pa vpraša glasno in strogo:

— Še enkrat vprašam, kdo je to storil? Odgovorite mi! Vedeti ho-

čem! Kdor mi zločinca zataji, ga bom kaznovala, kakor da bi sam storil ta zločin! —

Sedaj izstopi iz množice radovednežev minister Panin, ki je bil priča dvoboja med Potemkinom in med Orlovom, na žalost pa se mu ni posrečilo, da bi nasprotnika ločil in ju odvrnil od strašne namere. Minister se je priklonil in odgovoril na svoj poseben način, ki je na carico vedno pomirjevalno, vplival.

— Veličanstvo —, reče minister Panin, — s težkim srem vam moram priznati, da sem bil priča strašnega prizora med dvema možema, ki sta imela zares dovolj vzroka, da bi ohranila mir v prostorih te palače. Mislim namreč kneza Potemkina in grofa Gregorja Orlova. Prepričan dvoboj je pričel Gregor Orlov.

— Videl sem samo, kako se je knez Potemkin branil. Na žalost pa se mi ni posrečilo, da bi nasprotnika ločil. Tako je knez Potemkin dobil poškodbo, ki ga bo spravila ob oko.

— Kje je zdravnik? — vpraša carica. — Ali ste poslali po zdravnika? — Sedaj se je carici zdelo bolj važno, da bo zdravnik takoj povezal Potemkinovo rano, kakor pa, da bi se zanimala za zločinca.

V splošni zmedbi, ki je vladala v sobi in na hodniku, se ni nihče spomnil, da bi šel po zdravnika. Sele sedaj je carčin paž hitel ponj.

Carica pa se je medtem trudila, da bi ustavila kri, ki je tekla Potemkinu iz rane.

Ranjenemu Potemkinu se vrne zavest, njegove ustnice pa zašepetajo: — Elizabeta, — Elizabeta, torej sem te vendar zopet našel!

Carica ni slišala njegovih besed, ker je prav v tistem trenutku s strašnim pogledom svojih plamtečih oči gledala na vrata, kjer se je pojavil orjaški človek.

Prišlec je bil grof Gregor Orlov.

Če bi ne bil ta lopov napol pijan, bi se prav gotovo ne predrznil po svojem zločinu prikazati se pred razsrjeno carico.

Njegovi prijatelji so ga hoteli zadržati, Orlov pa se jim je iztrgal ter stal na pragu, kljubovalno motreč Katarino.

Zbrana družba se je odmaknila od Orlova, kakor da bi bil okužen.

Vsi so vedeli, da bo prišlo med carico in med Gregorjem Orlovom do strašnega prizora. Nihče ni dvomil, kdo bo podlegel. — Katarina bi Orlovu vse oprostila. Gotovo bi mu tudi oprostila, če bi njej kaj storil. Ker pa je ranil in razžalil njenega miljenca, mu Katarina tega ne bo nikoli pozabila; zato ga bo njena močna roka uničila.

— Kdo mi je storil to? — vpraša carica še enkrat, ko je zagledala Orlova, ker je hotela, da bi slišala njegovo priznanje in premeri Orlova s strašnim pogledom.

— Če hoče Veličanstvo zvedeti, kdo da je kaznovan tega-le tukaj —, zakliče Orlov s surovim glasom in stopi predrzno bliže, — tedaj vam odgovorjam:

— To je storil Gregor Orlov! Bil je upravičen k temu! —

— Od kedar pa je tožitelj tudi obenem sodnik? — odvrne Katarina.

— Gregor Orlov, vi morate molčati, dokler vas nisem vprašala! —

— Sicer pa sedaj ni čas, da bi vas poslušala in ugotovila, v koliko ste se pregrešili proti mojim zakonom.

— Izvali ste torej dvoboj v prostorih, kjer je to strogo prepovedano! Znane so vam posledice takega dejanja!

— Minister grof Panin, prosim vas, vzemite grofu Orlovu njegov meč! —

Orlovov obraz je bil spačen od

jeze, zdelo se je, da bo caričinemu povelju kljuboval.

Grof Panin pa je že od nekdaj sovražil obolega grofa Orlova. Stopil je k njemu z nekakim notranjim zadovoljstvom in rekel hladno in porogljivo:

— Grof, prosim vašo sabljo!

Črni grof je premeril ministra Panina. V tem pogledu se je zrealila strašna jeza in smrtno sovraštvo. Panin pa ponovi svojo zahtevo, toda tokrat strogo uradno in zapovedujoče:

— Grof, vašo sabljo, — na povelje Njenega Veličanstva carice! —

— Daj mu svojo sabljo — mu zašepeče njegov brat Aleksij v uho. — Ali bi nas rad vse uničil? Odnehaj, vsaj za zdaj. —

Orlov potegne svojo sabljo z divjo kretnjo. To sabljo mu je poklonila carica Katarina, ko je zmagal v neki veliki pomorski bitki.

— Sedaj pa, grof Orlov, — nadaljuje Katarina, ki je držala Potemkinovo glavo ves čas v svojem naročju, — sedaj vam zapovedujem, da takoj zapustite zimski dvorec in odidete v svojo palačo. Tam boste ostali do moje nadaljne odredbe! —

— Torej sem ujetnik? — zavpije Orlov.

— Da ujetnik! — odvrne dostojanstveno Katarina, — in to za enkrat v svoji lastni hiši. — Grof Orlov, le pazite, da ne bom prisiljena zapreti vas v katero drugo hišo.

Orlov se vgrizne v ustnico, tako da je pričela ustnica krvaveti; njegova orjaška postava je trepetala od jeze.

Aleksij pa ga je zagrabil za roko in ga potegnil za seboj.

Na pragu sta oba brata Orlova srečala caričinega telesnega zdravnika.

(Nadaljevanje prihodnjč)